

طالب زا.ه عبدالله شایق

تولکى و خوبور

بېرنجى طبع

اوشاقلاره مخصوص قرائت كتابچهسى در.

Тип. Т-ва Кавказск. Печатн. Дъла «Каспий».

تونىكى قوجالمىش ايدى شكاردان قالميش ايدى
 ات دگميردى ديلينه آو كيچميردى اليـه
 هفتەلرلە قالوب آج دولانىردى يالاواج
 جوانلىقى سونمىشدى ارييوب موـمه دونمىشدى
 كور شالمىش ايدى دىشى چوقپىس كىچـرىدى ايشى
 گونى اولمىشدى قارا آـرايوب، بولـدى چـرا
 آـلوب تـسبـيع اليـه شـال باـغـلاـيـوب يـيلـينـه
 آـياـقلـارـينـدا چـاريـق باـشـينـدا تـيرـمـه سـارـيق
 چـيـگـنـدـه اـطـلس عـبا اليـنـدـه زـورـبا عـصـا .

آغلایور دی گیدیردی چوللری سیر ایدیردی.
 کنده یاوق بیر خوروز دهنه نیر ایدی يالقز
 تولکی بی بویله گوردی او زاقدن دوری سوردی.
 آی جانم تولکی، سویله! هارا گیدیرسن بویله?
 بوقسه سکا ای بابا؟ یوز ویروبدر بیر بلا?

تولکی باشین سالادی هونکورهونکور آغلادی
 دیدی: آ، مستان خوروز، گوزاری مرجان خوروز.
 سزی چوق اینجتمشم قوجالمیشام دوشخاشم
 درد لریمسی آچمايك بندن داهما قاچمايك

سزدن یوزیم قارادر قلبم دلوو یارادر .
 حلال ، حرام قانمادم قوجا یغی آڭمادم
 سزی دوتديم، هي ييديم الله كريمدر ديديم
 آى جانم، گوزیم قارداش! ايمدی ايشيم او لووب ياش
 حددن آشوب گاهم بر الله در پنا هم
 حجه گىدر گىدم توبه ، استغفار ايدم «
 خوروز ديدی: آى بابا، خوش بخت او لوسان داهما
 يوره گىمى داغلا ما الله ايچون آغلاما ،
 ايمدی مؤمن او لميسان حق يولينى بولميسان
 سنى يالقلاق سيقار بنى او زىگله آپار
 يولدا قوللوق ايدرم هر ايشىگه گىدرم «
 تولکى ديدی: اى گوزوم، يوق بو ايشه بير سوزم
 او لورسە زحمت سکا يولده مؤذن بىڭىز
 لازم او لور، نيليهك ؟ آرقاما دوش گل، كىدك»

خوروز بونى ايشتىجىك نىزاوجوب گىدى يو كرهك
 آيا غىنە، ئىنە دوشدى. شىرىئىن دىلىنە
 اوپاوب صحبت ايتدىلر دوشوب يولا گىتدىلر.
 گىدىلر كندە ياوق. بىرسورى خوروز تاوق
 اورا بورا تە زىردى، دنهنيردى، گزيردى.
 گوردىلر بىر آز ايراق تولكى گلىرى بىر سياق
 يىشكە تسبىح ئىنەدە بىرشال قورشاق بىئەلەندە
 آياقلارىندا چاريق باشىندا، تىرمە ساريق
 چىكتىنە اطلس عبا ئىنە زوربا عصا
 گىدىر يولىلە بىر باش اوپاوب خوروزلە يولداش
 بىر دن قاققىلداشدىلار بو ايشلە شاشدىلار
 قوجا خوروزدان بىرى گىدى بىر آز ايلرى
 دىدى: آ، لوغاتولكى، قويروغۇ زوربا تولكى،
 يوقدر سندە مروت بزە ويرير سەن ذلت

گىزلى - گىزلى گىجهنەر كندە گىروب بى خبر
 بىزى چاپوب چالىرسن هينه شيون سالىرسن
 يوقمى بىزىم جانمز؟ حلا لميدر قا نمز?
 ايلدىك بىز دە تدىر وار بويىلارده چوق پىر
 آغلايوب دخىل دوشدىك داشلارينا سور تو شدىك
 يىڭلرجه كسىدېك قربان ويردىك فقيره احسان
 بىزە ترحم اىتسون بو بلانى گوتورسون»
 تولكى باشىن ساللادى هوتكورهونكور آغلادى

بو ايشه مات قالديلار تولكى يه يان آaldiilar
 سسلنديلر ؟ بير داييان، بيزى باشا سالگلن
 بونه ايشدر بير كورك دردىڭى بيزدە ييلك
 هاردان گلوب هارا يه گيدىرسن بولىله، سوپىلە؟!»
 تولكى آلىشدى، ياندى عصا سنه دا ياندى
 آغلار آغلار گوزىلە شيرين شيرين سوزىلە
 دىدىي: گلېڭ يېرىگورك اى اوستى باشى اېيك
 نازك، لطيف حيوانلار، ملك صقلى جانلار!
 قوجالمىشام، دوشمىشىم، سزى چوق اينجىتمىش
 الله چاتسون دادىيمە يىتشسون امدادىيمە
 گاھلارم حدەن چوق يانڭىزدە يوزىم يوق .
 بىلمىشىم بن مدام دنيادە حلال، حرام .
 سزى دوتوب يئمىشىم آجي سوزلر ديمىشىم
 قلبىزى سىقىشام الله اىۋۇڭ يقىشام

سزدن وارام خجالات قالىنىڭ هله سلامت
 گىرەكىدر حجه گىدم توبه، استغفار ايدم .
 دنيادن ال اوز مىشم دىرىلىكىن يىز مىشم
 قوجالدم، باكە الله كىچسۈن گناھمدن، آه!
 بو سوزلە شاشىدىلار جملەسى آغلاشدىلار
 سوپىلدىلر: آى باب، اولاقدىڭا يىز فدا
 آ، بوكارى خوش قىداش، بيزى اوزىگە يولداش
 قبول ايدر اوئور سان خير، دعا بولور سان»
 كىئىث، كىئىث، نولادم! بخشىقىدە قوى آدم
 دنيا دورنجه قاسۇن گەھلارم آزالسۇن،
 اوچوب گىلى جىمىسى: خوروز، تاوغاث سى
 چولقاڭادى هر يانى: چول، درەبىي، اورمانى .
 بىر خوروز تىز دىزىقىدى سوينجهك داما چىدى
 «قوقۇرۇ؛ قو! چىكىدى جار اولىڭ داها خېردار،

مژدهلر اولسون سزه الله باقوبدر بیزه
 تولکى عابد اولوبدر يورگى يومشا لوبدر
 قرمىھ جقدر بیزى هپ آغلاماقدان گوزى
 سوزولمش هم قزارمش بتى بڭزى بو زارمش
 توبه ، استغار ايدير بير باشا حجه گيدير.
 كنده خوروز، تاوقلار اولدىلار چون خبردار
 بير بيرىنه باقيشوب كويه دوشوب آقىشوب
 ايشى يقىن يىلدىلر اوچوب، قاچوب گلدىلر.
 تولكى دوندى ياغ بالا. آلوب اونى اور تايما

بىرى اوپور عباسىن ، بىرى الين ، عصاسىن
 بىرى تسبیح، سارېغىن بىرى ھىسىلى چارېغىن
 گتۇرمىشلەر دوز، چورك «درەخلىوت تولكى بىك»
 دوپىرىدى كىفى چوقساز باقىردى سايماز، سايماز.
 بىر آز صحبت ايتدىلر يولا دوشوب گىتدىلر.
 تولكى گىدىردى خرم دو نوب اونلازا ھىدم
 كىزلى كىزلى باقىردى دماغانىنى شاتلا دىرىدى.
 كسوب، اوچوب: يىچىردى ڪوكلىرىنى سىچىردى.
 كسىلمىشدى طاقتى آرايوردى فرصتى .
 بىر آز داها گىتدىلر بىر صحرائىه يىتدىلر
 تولكى دايىندى دوردى . باشلادى حىلە قوردى.
 دىدى: آمجانم، خوروز! روحىم، روانم، خوروز!
 بىم گەنە رەقىقەم گۈزۈم، دوستىم، شەفيقەم،
 خوش سىلى، معصوم حيوان، چىق آغا جا وير آذان!

آلوپده دسته‌مازی قیلاق بوردا نمازی.»
 خوروز چقندی اوجادان ویردی گوزل بیدازان
 تولکی دیدی: تیزدورک نماز ایچون صف قورک
 اواسون خوروز پشنماز قیلاق بو چولده نماز»
 باغیریشدیلار یوق، او لماز! بیزیم جنسه یاراشماز
 اصلیندن پیشمنماز لق سنث شانکه لايق «
 تولکی دارتوب او زینی تورشو تدی یوز، گوزینی
 دیدی: بندن چکیک اال، او لمیشام بن بد عمل
 جوانلغمندا ایشیم فسق او لوپدره بو دیشیم
 او لوپ باشیما بلا سزه ایدوبدر جفا
 بنم ڪبی یاراما ز او لودمی یا، پیشمنماز؟»
 کیچیر وقت فضیلت لازم دگل بو صحبت»
 آریق خوروزدان بیری کیچدی غرض ایلری
 تولکی بابا یانلایوب صعلری سهمانلا یوب

کوکلری صوگدان دوزوب گوزلرینی بیر سوزوب
 حیله‌یی ساز ایلدی دوردی بیله سویلدی:
 باشلا نمازی کورک بن هامو گزدن کرک
 صوگدا دورام ای گوزیم: حق یاننده یوق یوزیم.
 گناهم حددن آشوب قلبمده دردم جوشوب

نسک گناهکز یوق بنمگی ایسه چوق، چوق
 بولدان چیقوب آزمیشام حقین کوکین قازه پشام.
 بیمانم ایشیمند بیزارم ڪیچمش مدن

آ لو بدہ دستمازی قیلاق بوردا نمازی.
 خوروز چقدی اوجادان ویردی گوژل بیر اذان
 تولکی دیدی: تیز دور لث نماز ایچون صف قورد لث
 اولسون خوروز پشنماز قیلاق بو چولده نماز»
 با غریشدیلار یوق، اولماز! بیزیم جنسه یاراشماز
 اصلیندن پیشمنماز لق سنث شانکه لا یق «
 تولکی دارتوب او زینی تورشو تدی یوز، گوزینی
 دیدی: بندن چکیک ال، اولمیشام بن بد عمل
 جوانلغمدا ایشیم فسق او لو بدره بو دیشیم
 اولوب باشیما بلا سزه ایدوبدر جفا
 بنم کیبی یاراما ز او لورمی یا، پیشمنماز؟»
 کیچیر وقت فضیلت لازم دگل بو صحبت»
 آریق خوروزدان بیری کیچدی غرض ایلری
 تولکی بابا یانلا یوب صعلری سهمانلا یوب

کوکلری صو گدان دوزوب گوزلرینی بیر سوزوب
 حیله بی ساز ایلدی دوردی بیله سویلدی:
 باشلا نمازی کورک بن هامو گزدن کرک
 صو گدا دورام ای گوزیم: حق یاننده یوق یوزیم.
 گناهم حددن آشوب قلبمده دردم بوشوب

سنث گناهکن یوق بنمگی ایسه چوق، چوق
 بولدان چیقوب آزمیشام حقین کوکین قازمیشام.
 ییمانم ایشیمدن بیزام کیچمش مدن

بىڭا نماز دا دعا ايدىڭ، او نوتىماڭ ها!!.
 بونى دىيوب مىسخىر، آغلادى يېر دېرىه
 بۇتون صىرى كىلىمەش بونى باشى اكىلىمەش
 گوز آلتىدان باقىردى آغزىندان سو آقىردى
 ياپراق كىسى تىرىھ يور شكار وققىن گۈزلە يور.
 نمازە قالقىشىدىلار سجدە يە چۈن دوشدىلار
 قورتاروب تولكى ايشىن سازلادى پالتا دىشىين
 آتدى تسبىح عبانى سارىغى هم عصانى
 آتلانوب آسلام كىسى حريف ميدان كىبى
 دوتىي، بوغدى اونىشىن سردى او يىرده لىشىن
 دويوب او يىرده قالان قورتاروب تولكىدىن جان
 اوچدى هرە يېر يانا داغە، داشە، اورمانا
 چولى باسىدى قشقىرىق قالقىدى بويوك فيسىقىر ب

دوڭزان قوردى

فولاق وېرىڭىن سىزىھ سوپىلەيم بىر حكایت
 دوڭزان قوردى ايدىرىدى يالقىزىقىن شىكابت
 نازك سوغان قابغىنندىن چادرا تىكوب «شېق شېق»
 فائىن قىدىق قابغىنندىن، چارىق كىيوب «ئىتىق، ئىق!»
 بىزەنوبىن، دوزىندى، دوشوب يوأىلە يېر باش
 رېف ئىق، شىش شىھ يە آبارىرىدى يېر يولداش
 دىرگۈزىن قوردى بوسىزىل نورىش اولدى يېر چوبان
 اشوب آجىندى وەزىزى ... بىدایاز!
 شىدى ؟ نە سوپىلە يورىن گورمازىكى ياخشى سى
 دېقىتىنە باق گور كىيە ؟ داشىدىغاش سوزىتى يېل!
 تېق تېق خانم، شېق شېق خانم دىيور كىڭا ايل، او با

دیدی: آه! ای چوبان، یاخشی آچ بیرگوزیڭى
باق بېرجه گور بن کېمم؟ بىل دىدىيەڭ سوزىڭى

چوبان دیدی: دوشمه گل، عبىت يره داغ، داشا!
بو ئىلاده راست گلمىزىن بىم كېمى يواداشا»
- چوق گوزل بېرشرطم وار اول اونى دىرسن;
آجىقلاناندە بىنى نه اىاه سن دوگرسن؟»
چوبان: بونگاھ، باق، باق! دىيە قاپدى چوماغىن،
دوگزان فوردى آجىقلۇ ووروب يره آياغىن،
 يولا دوزامى. گىتدى. بىرتولكى اولدى دوچار
دیدى؛ آه دوگزان فوردى، دايىان بېرجه سوزىم وار:
بىزه نوبن دوره نوب باشداڭ آياغە بواه
بويق تيق، شىئىشىق اىله هارا گىدىرسن؟ سوپىلە!
دوگزان قوردى بوسزىل تورشوتدى قاشقا باغىن
ناقوب آجىقلۇ اوڭىا وەزدى يره آياغىن
دیدى: نه سوپىلە يورسۇن گوزلىرىڭى ياخشى سىل!
دقته باق گور كېمم؟ داشىدىغەڭ سوزى بىل!
تىق تىق خانم، شىق شىق خانم دىبور كىا ايل، او با

تىق تىق خانم، شىق شىق خانم كىا د، ئا، او نا.
او نورمى يابىملە، امىمى هم عصانى
چوبان دیدى: حريف ميدان كېمى
تىق تىق ساپسىن سردى او يerde ليشىن
يدب او يerde قالان قورتاروب تولكىدىن جان
اوجدى هرە بىر يانا داغە، داشە، اورمانا
چولى باسى قىقىرىق قالقىدى بويوك فيسىر ب

دیدی: آه! ها! ای چوبان، یاخشی آچ بیرگوزیکی
بف برجه گور بن کیم؟ بیل دیدیدیگل سوزیکی

چوبان دیدی: دوشمه گل، عبت یره داغ، داشا!
بو آیاده راست گلمزن بنم کسی یو اداشا!
- چوق گوزل بیرشرطم وار اول او نی دیرسن؛
آج فلا نانده بنی نه ایاه سن دوگرسن؟
چوبان: بونگاه، باق، باق! دیه قایدی چو ما غین،
دوگزان فور دی آجیقلی ووروب یره آیا غین،
یولا دوزلی. گیتدی. بیرنو اکی او لدی دو پار
دیدی؛ آ، دوگزان قور دی، دایان بیرجه سوزیم وار؛
بزه نوبن دوره نوب باتسان یاغه بوله
بونق تیق، شیق شیق ایله هارا گیدیرسن؟ سویله!
دوگزان قور دی بوسوزدر نورشوندی قاش هاباغن
ماقوب آجیقلی وکیا وهر دی یره آیا غین
دیدی: نه سویله یورسن گوزلریکی یاخشی سیل!
دقته باق گور کیمه؟ دانشدیگل سوزی بیل!
تیق تیق خانم، شیق شیق خانم دیور نگا ایل، او با

تیق تیق خانم، شیق شیق خانم نگا د آها، او نا.
او نورمی یا بسله ایمی هم عصانی
چونان دبدی: حریف میدان گیبی
تیق تیق نل بسین سردی او بردہ لیشین
یدب او بردہ قالان قور تاروب تولکیدن جان
اوجدی هرہ بیر یانا داغه، داشه، اور مانا
چولی باسدی قشقیریق قالقدی بویوک فیس قرب

دوگزان قوردى ايشىتجىك تولكى بىڭى سوزىنى
چادراسىنى بئللەدوب بورودى يوز، گوزىنى
سوگره يولا دوزهلوب، گىدىرىدى چوق پريشان
يىردىنبرە آتدانوب كىسى يولىنى سىچان
قارشوشىنده شونگەدى، قولاقلارين دىكەدى.
باواش ياواش ادبە دوردى او نا سوپەدى:

«ساجى اوزۇن سوراي خانم!
بۈينى اوزۇن بوراي خانم!
هارا گىدىرسن بويله؟»

تولكى دىدى: آى خانم، تانىمامدۇ باغشلا!
تىق خانم شىقشىق خانم هارا گىدىرسن بويله
بونجە تولكى اهەڭى، مىتظر قويما سوپە!
- تولكى لەلە يالقىزام، آقتارىرام يىر يواداش»
- بنم كىيى يىر يواداش بولۇنماز آى قارا قاش!
يوقدىر سڭا يىر سوزىم يېرچە باشا سال بىنى!
نه ايلە سن دوگرسن، آجيقلاندىرسام سنى?
دىدى سالوب چىكىرم سنى باق بو دىشىمە،
سوگره يولا دوزهلوب گىدەرم اوز ايشىمە»

تىكمە قارا بوركلىلر!
 خان ايوينه گيدرسكىن،
 سىچان بگە دىيرسكىن:
 ساچى اوazon سوراي خانم،
 بىنى اوazon بوراي خانم،
 سو چوخورىنه دوشوبدر»
 هر طرفه آتيلilar دوروب دقت ايتدىلر.
 هيچ بىرىشى گورمه يوبىدە، يولا دوشوب گىتدىلر
 خان ايوينه چاتىنجه، هامى آتدان دوشىدىلر
 قزل صندالىھ نىدە، ادبە اگلىشىدىلر.
 يلواش يواش قوناقلار ايدىرىدى داتلىي صحبت.
 بونلار ايشبىتدىكاريں ايلەدىلار حكایت
 سويىلەدىلار يىز يولىڭ قىرغىنندىن كىچىركەن
 بو سوزلارى سويىلەين بىر سىس گىدى گىرىدىن:
 تاراپ، تورۇپ، آتيلilar!

ياقىندا بىر چوقوردا، گوردى سارمتراق سو.
 گىدى ياناشدى يېچسۈن، دوشىدى سويا او بىردىز
 هر قدر اللشىسىه چىقمانمادى . گىرىدىن،
 گوردى گىير آتيلilar، داتلىي صحبت ايدىرىلر؟
 باتوب قىزىل گوموشە خان ايوينه گيدىرىلر.
 دوگزان قوردى چوقوردا اوز اوزىنە سوپىلندى
 سوگرا اوجا سىيىلە، آتيلilarى سىلسەندى:

تاراپ، تورۇپ، آتيلilar!

الشەمگەن دوشوبدر يازيق الدن آياغدان.
 سىچان باك چوق پريشان قاچوب سويا اگىلدى
 آغلار آغلار گوزىلە اوغا يالواروب دىدى:
 اليڭى بىڭا بىستەجىك!
 ... يوق، بن سىندىن گوستەجىك!»
 - اليڭى بىڭا بىستەجىك!
 - يوق، بن سىندىن گوستەجىك!
 - اليڭى بىڭا بىستەجىك!
 - يوق، بن سىندىن گوستەجىك!
 - گوستەجىك ھا گوستەجىك
 يىرداش اوستىندىن اندرەجىك
 بونى دىيوب سىچان باك، گوتوردى بويولىداس
 آتوب دوڭزان قوردى يه يولا دوزلدى يىر باش.

تىكىمە قارا بوركلىلر
 خان ايويينه گىدر سىڭز
 سىچان بىگە دىيەرسىڭز:
 ساچى اوزۇن سوراي خانم،
 بويىنى اوزۇن بوراي خانم،
 سو چوخورىنه دوشوبدر»
 باقوب اويان بويانە دقت ايتدىك هر قدر
 ھىچ يېر آدام گورمه يوب، حيران اولدىق، مختصر،
 يېر بوجاقدا سىچان باك، بو سۈزلۈي ايشىتىجىك
 ئىزلىپ چىقۇب سرايدىن، تلهسىڭ، خىلى يوگىرەك
 يورغالمابىوب، پريشان يوواسىنە گىدىرىدى
 شىق شىق - تىق تىق خانمى چوق مىدمىت ايدىرىدى.
 يوواسىنە يىشىجەك حزىن يېر سىس ايشىتىدى
 قولافلارىن دىكەلە يوب، سىس گلن سىمته گىتىدى.
 نە گوردى؟ تىق تىق خانم سو چوخورىندا هر اسان.

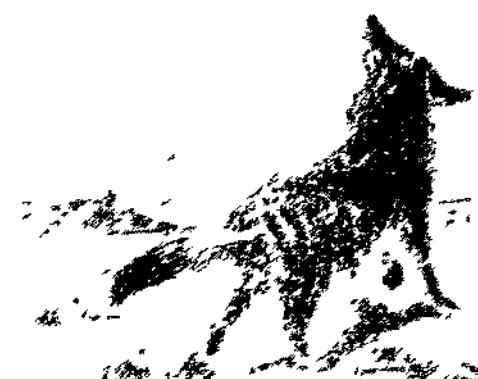

نىلە يورسن بو كىندە، يالقىز آ، نازلى صونا!»
 - بويزلىرى گورىرسن؟ آتامدان قالمىش بىڭا
 اىستە يورم كند سالاوب، ايدم بو يورتى آباد»
 - بىردا خمائق بويزدىن بىڭا ويرسن، اوللام شادو،
 - اسىرگەم، ترباندر». اوңدا بىس آى بختور!
 ئىچ آشاغى، بو يردىن اوچۇبده وير بىر قدر!
 - نە حاجىت بن انمكەن؟ هايىدى، الله ساقلامش،
 باق، او، آغاچ دىيىنە مەندىسىم يوقلامش
 چابوق اوناسوئە، گىت! بىڭا چوق حرمت ايدر
 هر قدر اىستە يورسن اوچۇب بو يردىن ويرر»
 تولكى آغاچ سەتىنە شوقىلە گىتىدى يوگىگ
 قالدىرۇپ قىلى باشىن، اوياندى بىر بوز كوبىك
 تولكى نىڭ آرقاستىجە سالاشدى بىردى بىرە
 تولكى قاچدى بو قاچدى، چاتدىلر داغلىق يرە
 تولكى دونوب قايتدى، دودى دى ينه قاچماغا!

دوڭزان قوردى او داشدان ايمدى سوپىڭ دىيىنە
 اما سىچان بىك ايسە، كيف ايدىر خان ايويندە
 - سوڭ -

تولكى و خوروز
 ديوار باشىندا اوچوق، سوکوك بىر كند اىچىنە
 بىر خوروز بانلا يوردى، تولكى يولدان كىچىنە
 اونىڭ سىين ايشىتىدى، گىدى سلام اياهدى
 چوق ادبە شونكە يېب، بو سوزلىرى سوپىلە دى:

اول خوروزه چاتینجه، دیدی: آتوالکی آغا!
ونجه او لچوب بیجدىگىڭ ير، بىس دكلىمى سىڭ؟
آرنق طەعلەك ايتىمە، بىر آزدا قالسىن بىڭا»
- كوبىك گىر يوق مەجال، دىبەجىڭمۇ بو قدر:
سىڭا، لو بوز اېنجىنار، ياخشى كىند آباد ايدەر،

ياخشى آرقا

تولىكى، قارغى، حاجىلەتكىكى

بىر نجى طبع

او شاقلاره مخصوص قرات قاتىچەسى در.

Tip. T-va Kavkazsk. Pechati. Dñna «Kaspia».

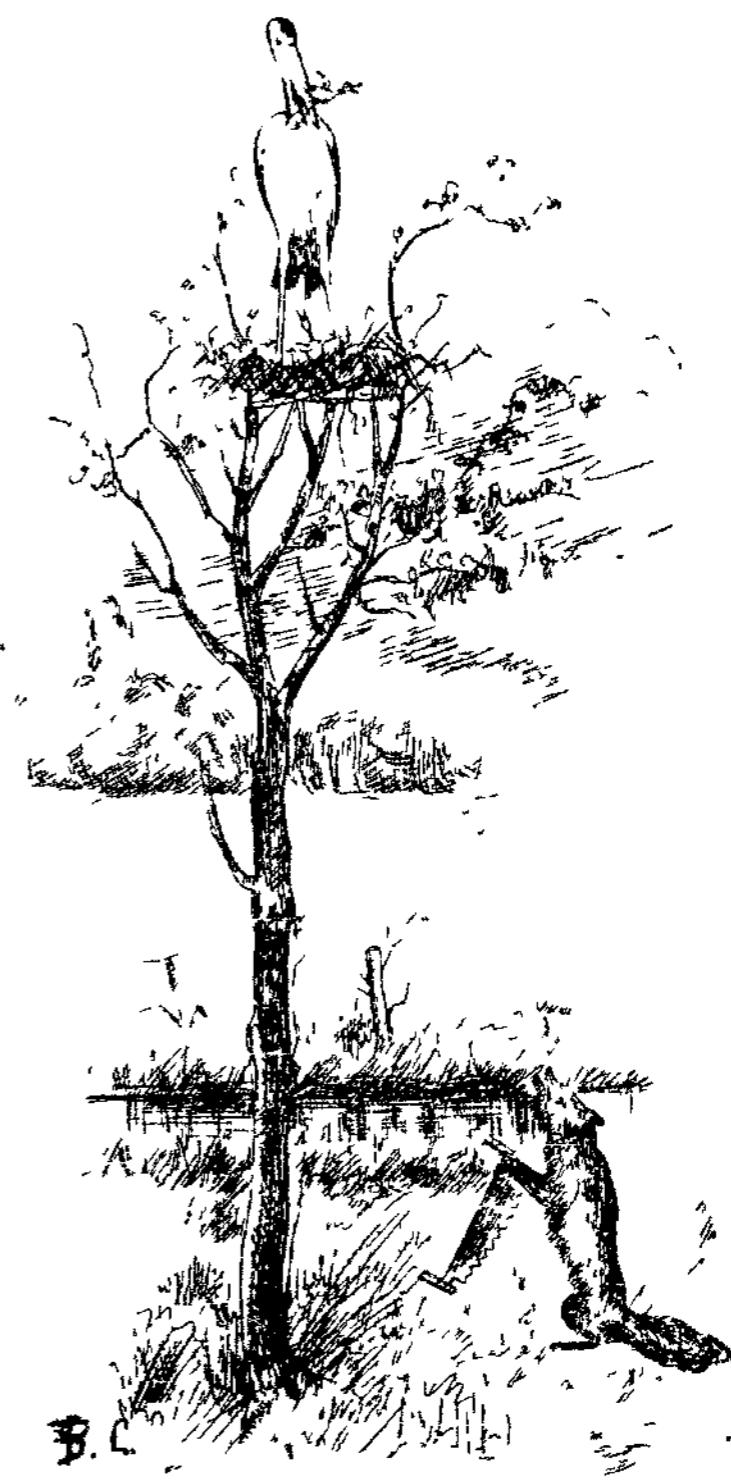
سو ۵۰

گونلرڭ بىر ڪونىيىنده قالىن مىشە دىيىنەد
بىر آج تولكى اولوردى قالما يوردى چول، درە
باش چكىرىدى ھەرىدە يىر يىردى آو يىلىسىدى
يا او زاقدان گورسىدى قويىر وغىن دىكەلە يەردە
گولله كىيى گىدەردى باشىنەن او نىاردى هوش
باشىنەن او نىاردى هوش اىستە يەردە بىر باشا
اول آغاچە دىۋىن لەكىن دىشى با تمازدى
الى قوشە چاتمازدى آلتدان يوقارى يان يان
با فاردى حىران - حىران قېيلدا سىدى يا پراق
تولكى او اوردى ساياق يواشى جە شۇنگە يوردى
او سىسى دىكەلە يوردى هەردىن، بىردىن او ماردى،
كوزلىنى يوماردى گورىردى كولك جوجەلر:
فره . خوروز بېچەلر جىك كىيىلە شىير يەلمەنير
قارشىو سىينە دەلە نىر

آچارکن تیز گوزینی گوره ردی بیر او زینی
 دوروب میریلداناردی آلیشاردی، یاناردی.
 آقشامه دک ڪزه ردی یورولاردی یئزه ردی
 الی آودان او زولمش آغزی گوزی بوزولمش
 هر گول کوسا چاتاردی قیوریلاردی یاتاردی.
 یامان کیچیردی گونی غصہ آلمشدی او نی
 دوشوندی فکره گیتدی بیر باقثز نه ایتدی?
 عقلینه گلدي بیر دن دیدی که: احمد بن،
 حاضر بو قونشولقدا، چناردا، بو. یاوقدا
 بلا چیقارمش لک لک. آلوب بیر بیسین
 گیتدی بیریچقی بولدی. احوالی چوق دورولدی؛
 الین قویدی بیلینه گلدي چینار دیدینه.
 دیدی: آ، لک لک بابا، کوچ بو آغاجدان داها
 بو چول صحرا بو اورمان آیمدى اوج گوندر آجام
 ایسته یورم چیناری اور تاسیندان هپ یاری

بیر پارچه اکمک آلام» بیوبو کویده ساتام
 بو سوزلری ایشیتیجک آغاج باشیندا لک لک
 دیدی: آ، تولکی آغا! باشلاحدی یا او ارماغا
 کسمه چیناری، دایان! رحم ایله گل، آی، آمان!
 گوز یاشیمی آقیتما گل یو وابی داغیتیما
 قانا تلاری گوده ک در بالا لارم لو مک در
 دوشہ رسه بیردن بیره آغاج باشیندن بیره
 مروت ایت، دوت سوزیم تلف اولور، آی گوزوم!
 بیر دقیقه یار اماز! تولکی دیدی: یوق او لمماز!
 چکدی او دم چیناره. بیچقیسینی دو باره
 دایان، چیناری کسمه! - آمان، آمان، تلسمه!
 الی بويو گین ایریسین اوچ بالامدان بیریسین
 تولکی بابا، رحمه گل! ویردم سکا، گوتور ال
 قولاقلا دین دیکله دی تولکی آغا شونکه دی
 آت آشاغی تیز گوره ک! دیدی: داها نیلیه لک!
 بالاسین او نا آتدی. لک لک توکین قابارتی
 پار چالا یوب اوراده تولکی قاپدی هواده

چىكىدى بالتا دىشىنە يىيوب گىتدى ايشىنە
كىچىدى بىر اوچ گۈز داها آجدى او تولكى آغا

بىر باشا دوردى يىنە گىلدى چىنار دىپىنە
دېدى: آ، لىك لىك بابا، كوج بو آغا جدان داها
ينە اوچ گۈندر آجام بىر لقىمە يە مختاجام
چارهمى كىشم تارى گرك كىشم چىنارى»
چىكىدى او دم چىنارە بىيچقىي سىينى دو بارە
كىسمە، دايىان، سن الله! لىك لىك باغردى: آيواه!
يورە كىيمىڭ پاراسى گۈزىمڭ آغ قاراسى
بنى شوماق آلو بىر اىكى بالام قا او بدر
هائندە بويوك، ايرىسىن نە ايتە ئاي؟ بىرىسىن
درد، ملاهه باتدى «آلا» دىيوبدە آتدى
پارچالا يوب اورادە تولكى قاپدى هوادە
قوير وغىنى دوتوب شەك دوردى يىيدى سوينجهك
دوشوب گىتدى يولىنە· الين قويىدە بىلىنە
او تورمۇش ايدى قارغا بىر آغا جدا يا وقىدا
سويلە بىنە بىر گورەگ! دىدى: آ، احمق الملىك
او ز بالاڭى وييرىسىن بو نە اىشدەر ايدىرسەن?
دب سالىرسەن اولكە يە بو حىلە گر تولكى يە

بو سوزلری ایشپېچك هو کورتمەچالدى لىك لىك.
دىدى: گورىم، اللريم چولاق اولسون نىلهيم؟

او ز باشينا بىر نفر
هېچ بويىلە يېرىاش ايدەر؟
اور تاسىندىن تن يارى
گورمه دىگمى چىنارى
جانم زاغ زاغ اسىردى.»
قارغا دىدى: آى چرن
گورسنىر چوق سادە سن
يۇقدىر اصلا يىلىكىڭ
چى در يىناث، ايلىكىڭ
«اوزون بوى، او زون بوغاز
خىرە شىرە ياراماز»
نه خير او بويىدان سانان؟
اينانىرسن، سن او نا؟
هېچ ايش كلمەز يىنندىن
ياوارمما، كسىن بوراق!»
هېچ ايش كلمەز يىنندىن
قورىر سىنگچۈن طوزاۋ.
بن نەيلىم، چوق ساق اول
اڭ لىك دىدى: آى او غول!
عوام او لوب ھەمم دەدەم
او قوما ماش آدمىم
تاڭرى ساقلاسىن سنى»
سالدىڭ باشا سن بنى
آجوب او تولكى آغا
كىچدى يېراوج گۈن داها
تولكى دار تاركىن او زىن
يېغىن بوروب، چومىدىن
دېدى: آ، لىك لىك بابا!
قورتار ما مشكىن سوزىن
لىك لىك بويىنин او زاتدى
توڭلىنى قابارىدى

دیدی: صوص، آچاق آزغین! یتمزمی آلداتدیغیلث؛
آه، باشیمی ا کمیسن سیننهمه داغ چکمیسن
آگلامیشام ایشیکی. نه قیجیوب دیشیکی.
باقیرسن، سن یوزیمه؟ گیت، گورینمه گوزیمه
تولکینی حیرت آلدی یوزی غمله بوروندی.
سوگره دیدی: آ، یاسسار! گوزلرینی سوزدیردی.
قارغایی بیردن گوردی دیدی: آ، ها! بو قارغا
بو ایسلری قانماز دی سوگره ینه شونگه یوب
دیدی: آ، یاسسار قارغا! بو نه جرئتدر ایتدیلث?
بونگله ای یاراما ز. سنک که قارنک دویماز
سویله بنه بیر گورگ بوینی اوذون بونگله
با جیک در، قارداشیکدر یا اینکه یولداشیکدر

نه قالمش ایدی سنه؟ یاما نلق ایتدیک بنه?
بنم ضدیمه گیتدیلث حلال روزیمدن ایتدیک
او لسون ایکی گوزلک کور ایمدی بیرجه دایان دور!
بیشترم بن آشیکی» آغزی، گوزی بوزولمش
او ز او زینه دیبوردی: میشه ایچی گیدیردی
صبر ایله، دایان قارغا! عالم دیسون مر جدا.
یواش یواش بوروندی گونب افقده سوندی،
دره، داغلر، بایرلر. چوکدی درین قاراگلاق
قاراردی هپ اور تالق یووا سینه چکیلدی
باقیشیر لیر چوق ییلدیز بولوت آلتدان سس سیز
آنچاق ڪے، دره لردہ یوق سس سمیر بریردہ
سر ویر یاقین داغلار سولار لطیفجه چاغلار
بولدی قالیـن بیر کوما بیزیم بو تولکی آغا
احوالی خیلی پوزغین سو خولدی آرغین، یورغین

قارنى قىرىلدايوردى دوروب مرىلدايوردى
 يوقو گىرمىز گوزينه دىينىر اوز اوزىنە :
 ديارب بو قانلى سحر آچىلمىھ جق مگر؟ »
 تولكى چكىرىدى خفت هر دقيقە هر ساعت
 بىر اىم كىچىرىدى اوڭا قالمىشدى يانا - يانا .
 غرض گىجه بىي اوياق باشا ووردى يىرسياق»
 داڭ يى آغار جاغىن تولكى آغا، آج، يورغىن
 شىلکە لىوب اوزىنى آچدى اىكى گوزىنې زورگوج قالقىدى يىرندن
 چىقىدى كوما اىچىندن تالا لقدا ، آچىقىدا
 يول اىچىنده ياوقدا يواش يواشىجه گىلى
 او لولىكە او زىنې قويوب، يومدى گوزىنې يارايدى يېرجه يىلدىز .
 گوكىڭ يوزىنە يالقز دوغدى گونش يايىلدى
 سولار، داغلار آيىلدى صحرالار ، هې چايرلر
 يير نور اىچىنده ئالدى دنيا ضيا يە طالدى .
 مشرق آلىشدى ياندى قوشلارده هې اوياندى .

اولوركىن هې نفەخوان سېيىھ دولدى اورمان
 هر شىدە بىر طراوت گولومسە يور طبیعت
 صفا اىچىنە ھە يان اما تولكى باغرى قان
 قارغا جىغى دوتىماغا اللشىر تولكى آغا
 اوجا پالوت باشىندا قارىلداييار ڪن قارغا
 گوردى اوزانوب تولكى بىز بىز اولوبدر توکى
 او او ڪىسى دوشوبدر اندامى بوروشوبدر
 دىدى: آى اوزون قولاق بنى سانىر سان احمق .

او لولىكە او زىڭى قويوب، يوموب گوزىكى
 شيطان كىسى ياتىر سان بىڭا يالان ساتىر سان؟

اویله بیلدک دویمارام؟
 تولکی چیقار ماپوب سس
 قارغا دوروب بیرمدت
 دیبوردی بو حیله گر
 بو گون اولنجه آقشام
 باشین دیشوب ییه ردم
 تارلاناردم آغاجا»
 «یرده یاتان يومورتا
 قارغا باقدی نیر زمان
 دیدی؛ جانی چیقوبدر
 اما بییر آز احتیاط
 اوچوب گلدى چوق یاواش
 یاقین گلوب آهسته
 دیدی بلکه بو آج بک؛
 صباح ينه گله رم
 اولمەمش اولسه اگر
 اوندا بیللم دیری دره

قوندی ينه آغاجا
 دویوب قیجیردی دیشین
 قوی ییر آچیلسون سحر
 ییر گوندھ آرتق یاشا
 بیر لقمهده او تارام»
 گوردی که یو قدر قارغا
 اورمانلۇغه چىكىلدى
 احوالى خىلى بوزغىن
 هر يره باش چىكىردى
 قايدوب گله گله
 قارغا جىفى سوگىردى
 او گونى ووردى باشا
 ساللايوب شەتكۈرىوغىن
 درد، ملاهه باتدى
 ينه اولنجه سحر
 آچدى اىكى گوزىنى
 اطراfe خىلى باقدى

اوچوب يو كىلدى قارغا
 تولکى قارغانك ايشين
 دیبوردی اى حيله گر
 بو گونى ده وور باشا
 صباح يقين دوتارام
 گوز آلتىندان ياواشجا
 ياواش دوپدى اكىلدى
 سوسز، آج، طالقىن يورغىن
 يور غالايوب سەگىردى
 كىچمەدە، چىچ آو الە
 باش گوزىنە دوگىردى
 مطلبى دگمىش داشا
 ينه آقشام او لجاغىن
 يير كول اىچىنده ياتدى
 تولكى آغا مختصر
 سىلەكەلەيوب او زىنى
 كولىڭ اىچىندىن چىقىدى

اویله بیلدک دویمارام؟
 تولکی چیقار ما یوب سس
 قارغا دوروب بیر مدت
 دیبوردی بو حیله گر
 بو گون اولنجه آقشام
 باشین دیشوب ییه ردم
 تار لانا ردم آغا جا.
 «یرده یاتان يومورتا
 قارغا باقدی بیز زمان
 دیدی: جانی چیقو بدر
 اما بیز آز احتیاط
 اوچوب گدی چوق یاواش
 یاقین گوب آهسته
 دیدی بلکه بو آج بلکه؟
 صباح ينه گله رم
 اولمه مش اولسه اگر
 اوندا بیللم دیزی دره

اوجوب یوکسلدی قارغا
 قوندی ينه آغا جا
 دویوب قیجیردی دیشین
 تولکی قارغانک ایشین
 دیبوردی ای حیله گر
 بو گونی ده وور باشا
 صباح یقین دوتارام
 گوز آلتیندان یاواشجا
 یاواش دو ردی اکيلدی
 سوسن، آج، طالفین یورغین
 یور غالایوب سه گیردی
 کیچمه ده، هم آو الله
 باش گوزینه دو گیردی
 مطلبی دگمیش داشا
 ينه آقشام اولجاغین
 بیز کول ایچینده یاتدی
 تولکی آغا مختصر
 سیلکه له یوب او زینی
 کولیک ایچیندن چیقدی

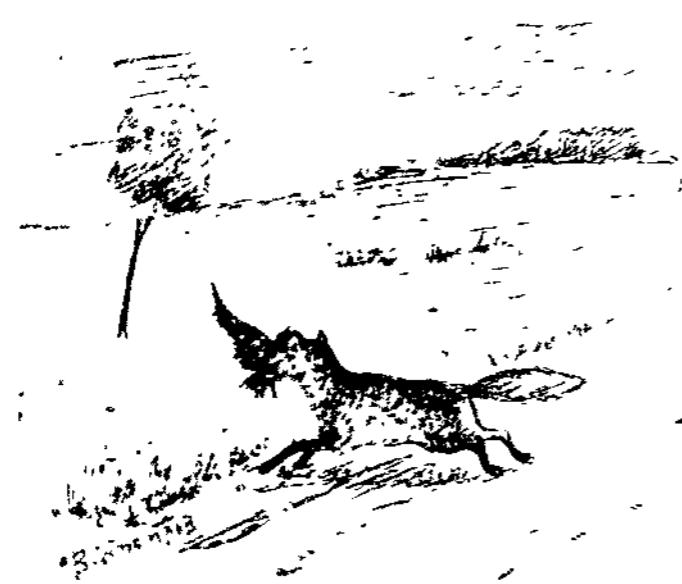
اوجوب یوکسلدی قارغا
 قوندی ينه آغا جا
 دویوب قیجیردی دیشین
 تولکی قارغانک ایشین
 دیبوردی ای حیله گر
 بو گونی ده وور باشا
 صباح یقین دوتارام
 گوز آلتیندان یاواشجا
 یاواش دو ردی اکيلدی
 سوسن، آج، طالفین یورغین
 یور غالایوب سه گیردی
 کیچمه ده، هم آو الله
 باش گوزینه دو گیردی
 مطلبی دگمیش داشا
 ينه آقشام اولجاغین
 بیز کول ایچینده یاتدی
 تولکی آغا مختصر
 سیلکه له یوب او زینی
 کولیک ایچیندن چیقدی

اکجىدى بىر دن بىرە گلدى دونىكى يره
 ئاشنى اوزى اوستىنه قويوب، اوزاندى ينه.
 و او آنگه او زىنى قويوب يومدى گوزىنى
 دو سبىسى داڭ ييلدىزى
 خىچى شىندا قارغا
 اورىنى گوردى بىردىن
 ورلاوب يېڭىچى چابوق
 تىپ بىلدە گورجىڭ
 شەنلىقى جانى چقوبدىر آجلق ايوڭ ييقوبدىر

مۇنە كېچىش دعام بو گون ايلەزم بايرام»
 دەشكەدى بىر ايڭى. سىچقارمادى تولكى

اوچوب قوندى باشىنە گوزلىينه قاشىنە
 دىمدىك وورادىن، بىردىن تولكى قالقى يرىندىن
 اوyle دوتدى كە، اونى آز قالدى چىقسون جانى
 دىدى: آى فتنە شيطان، قورتارمازىن داها جان
 او لىك اكى اوگرتدىك بنى روزىمدى ايدىڭ
 يىلمەدڭ آى ياراماز، بىنە دولاشماق او لماز
 ايمدى آلوب انتقام يىوب ايدەم بايرام

قارغا دىدى: آى گوزىم يوق دىيەجىڭ بىر سوزىم
 يىبورسەن، يى، آ سردار! بىر جە وصىتم وار.
 اول اونى دىھىن اوندان سوڭرا يەسەن
 داها چاتۇپدر اجىل وصىتە ايت عمل
 تولكى دىدى: دايىانما سوyle تىز اول يوبانما»